

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ**

Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти
сертифікована на відповідність ДСТУ ISO 9001:2015 / ISO 9001:2015

ПРОГРАМА
фахового вступного випробування
для здобуття освітнього ступеня магістра
на основі здобутого освітнього ступеня бакалавра,
магістра (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста)

галузь знань	07 «Управління та адміністрування»
спеціальність	072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
освітня програма	«Корпоративні фінанси»

Київ 2021

ВСТУП

Програма фахового вступного випробування призначена для вступників освітнього ступеня магістра за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» освітньою програмою «Корпоративні фінанси».

Програма фахового вступного випробування базується на нормативних дисциплінах професійного спрямування і складена відповідно до місця та значення дисциплін за структурно-логічною схемою, передбаченою освітньою програмою бакалавра зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування».

Фахове вступне випробування проводиться у формі тестування, що складається з трьох розділів:

- Економіка підприємства.
- Управління фінансами підприємств.
- Фінанси.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Розділ I. ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА

Підприємство як суб'єкт господарювання. Організаційно- економічні умови функціонування підприємств. Основні ознаки підприємства. Теорії підприємства. Види підприємства та їх класифікація. Об'єднання підприємств.

Зовнішнє середовище функціонування підприємства. Ринок та його інфраструктура. Державний регуляторний механізм діяльності підприємства.

Напрями та види діяльності підприємства.

Фінансовий механізм підприємства та характеристика його основних елементів.

Зміст, принципи, основні етапи та методи планування діяльності підприємства. Систематизація планів підприємства. Оцінювання якості планів підприємства.

Загальна характеристика, систематизація та методи вимірювання обсягу продукції. Сутність, показники та методи вимірювання якості та конкурентоспроможності продукції. Стандартизація та сертифікація (оцінка відповідності) продукції.

Зміст та завдання виробничої програми підприємства. Методологічні засади аналізу та планування виробничої програми підприємства. Забезпечення виробничої програми матеріальними ресурсами. Сутність, види та методи обґрунтування норм витрат матеріальних ресурсів.

Сутність та систематизація видів виробничої потужності підприємства. Методи розрахунку виробничої потужності підприємства. Методи аналізу використання виробничої потужності підприємства.

Поняття та систематизація економічних ресурсів підприємства. Поняття та складові ресурсного потенціалу підприємства. Методи оцінки ресурсного потенціалу підприємства.

Сутність, класифікація, принципи формування трудових ресурсів. Продуктивність праці робітників: поняття і методи оцінки. Фактори, що впливають на продуктивність праці. Методи нормування витрат праці.

Система стимулювання праці. Сутність та види заробітної плати. Форми та системи оплати праці. Державне регулювання оплати праці.

Методологічні засади аналізу та планування чисельності, продуктивності та витрат на оплату праці на підприємстві.

Сутність та класифікація активів підприємства.

Поняття, класифікація та особливості необоротних активів підприємства. Сутність, класифікація, види вартості та особливості відтворення основних засобів. Поняття та види зносу основних засобів. Сутність та методи нарахування амортизації. Сутність та види нематеріальних ресурсів підприємства, методи їх оцінки та амортизації. Методологічні засади аналізу та планування необоротних активів.

Поняття, класифікація та особливості оборотних активів підприємства та окремих їх складових. Сутність і методика оцінки виробничого, операційного та фінансового циклів підприємства. Методологічні засади аналізу та планування оборотних активів підприємства.

Фінансові ресурси підприємства: сутність, класифікація, джерела формування. Сутність та класифікація капіталу підприємства. Власний та позиковий капітал підприємства: сутність, класифікація, особливості.

Кредитування як механізм формування позикового капіталу. Поняття «вартість капіталу» підприємства та методи її оцінки. Методологічні засади аналізу та планування капіталу підприємства.

Сутність понять витрати, поточні й капітальні витрати підприємства, виробнича собівартість продукції. Класифікація поточних витрат. Показники собівартості продукції. Поняття та методи калькулювання продукції підприємства. Методологічні засади аналізу та планування поточних витрат підприємства.

Доходи підприємства: сутність та класифікація. Особливості та механізм формування доходів від операційної діяльності підприємства.

Цінова політика підприємства як фактор формування його доходів від реалізації продукції: сутність та етапи розроблення. Методи ціноутворення.

Методологічні засади аналізу та планування доходів підприємства.

Поняття і класифікація фінансових результатів діяльності підприємства. Сутність, функції та механізм формування прибутку підприємства. Методологічні засади аналізу та планування прибутку підприємства. Резерви зростання прибутку підприємства. Використання чистого прибутку підприємства.

Сутність, види та методичні підходи до оцінки конкурентоспроможності підприємства. Систематизація факторів, що її визначають. Методи оцінки поточної та стратегічної конкурентоспроможності підприємства.

Фінансово-майновий стану підприємства: сутність та види. Поняття й методи оцінки окремих елементів фінансово-майнового стану підприємства. Експрес- та фундаментальна діагностика фінансово-майнового стану підприємства. Інтегральне оцінювання фінансово-майнового стану підприємства.

Поняття ефекту діяльності підприємства та характеристика його видів. Методологічні засади оцінки ефективності діяльності підприємства. Розвиток концепції оцінювання результатів здобутків підприємства. Поняття ефективності, результативності та економічності.

Поняття «розвиток», його роль, місце і значення в господарській діяльності. Видова класифікація процесів розвитку. Концепції та моделі розвитку підприємств. Основні організаційні форми розвитку (трансформації) підприємства. Методичні підходи до визначення ефективності трансформації господарюючих суб'єктів.

Сутність та методи оцінювання рівня економічної безпеки підприємства. Механізм забезпечення економічної безпеки підприємства.

Сутність і фази розгортання кризи. Банкрутство підприємства як результат розвитку кризових явищ у його діяльності. Загальна характеристика процесу ліквідації збанкрутілого суб'єкта господарювання. Санація: цілі та форми проведення. Класифікація санаційних заходів.

Розділ II. УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ ПІДПРИЄМСТВ

Сутність, мета, завдання, принципи та функції управління фінансами підприємств. Ключові показники фінансової діяльності. Характеристика системи державного, ринкового та внутрішнього механізму регулювання фінансової діяльності підприємства. Склад та характеристика основних механізмів зовнішньої підтримки фінансової діяльності підприємств. Система основних методів управління фінансами підприємств.

Склад основних систем управління фінансами (організаційного забезпечення, інформаційного забезпечення, фінансового аналізу, фінансового планування, внутрішнього фінансового контролю та фінансового контролінгу), їх взаємозв'язок.

Сутність, принципи, задачі, етапи, особливості управління активами та окремими їх видами (операційні необоротні, оборотні, запаси, дебіторська заборгованість, грошові кошти) на підприємстві.

Система основних показників, що використовується в процесі аналізу активів та окремих їх видів.

Методи планування та оптимізації активів та окремих їх видів.

Характеристика політики формування оборотних активів підприємства. Характеристика кредитної політики підприємства. Характеристика політики фінансування оборотних активів підприємства.

Сутність та класифікація інвестицій підприємства. Сутність, завдання, методи аналізу стану управління інвестиціями підприємства. Характеристика інвестиційна політика підприємства.

Управління реальними інвестиціями підприємства. Види реальних інвестиційних проектів та вимоги до їх розробки. Вартість інвестиційного проекту. Особливості оцінки взаємовиключних інвестиційних проектів. Формування програми реальних інвестицій підприємства. Оцінювання інвестиційних проектів з врахуванням фактору ризику.

Управління фінансовими інвестиціями підприємства. Види фінансових інструментів інвестування. Моделі оцінки вартості окремих фінансових інструментів інвестування. Формування портфелю фінансових інвестицій підприємства на основі сучасної портфельної теорії.

Сутність, принципи, задачі, етапи, особливості управління капіталом та окремими їх видами на підприємстві (власним, позиковим, банківським кредитом, фінансовим лізингом, товарним кредитом, поточними зобов'язаннями за розрахунками).

Система основних показників, що використовується в процесі аналізу капіталу та окремих його видів.

Методи планування та оптимізації капіталу та окремих його видів.

Концепція та методи визначення вартості капіталу.

Управління формуванням прибутку на основі операційного левериджу. Амортизаційна політика підприємства та оцінка її ефективності.

Управління грошовими потоками підприємства. Методи ідентифікації обсягу та складу грошових потоків. Політика управління грошовими потоками, її сутність, типи та етапи.

Основні напрями оптимізації грошових потоків. Методи та інструменти збалансування окремих видів дефіцитного та надлишкового грошових потоків. Система заходів забезпечення максимізації чистого грошового потоку підприємства.

Планування обсягів та структури грошових потоків підприємства: види та методи. Планування цільової суми чистого грошового потоку підприємства. Система платіжних календарів підприємства. Форми

контролю за станом грошового обороту підприємства.

Сутність та класифікація фінансових ризиків підприємства. Сутність, завдання та принципи управління фінансовими ризиками підприємства. Політика управління фінансовими ризиками: зміст та порядок розроблення.

Ідентифікація окремих видів фінансових ризиків підприємства та формування їх портфеля. Методи оцінки рівня фінансових ризиків. Оцінка можливостей зниження попередньо визначеного рівня фінансових ризиків.

Обґрунтування управлінських рішень в умовах ризику і невизначеності («матриця рішень», функція корисності Неймана-Монгерштерна, за критеріями Вальда, Гурвіца, Сєвіджа).

Внутрішні механізми нейтралізації фінансових ризиків. Методи запобігання ризиків, критерії їх вибору. Методи лімітування концентрації ризику в фінансовій діяльності підприємства. Методи хеджування. Диверсифікація як ефективний механізм зниження загального рівня ризиків. Розподіл ризику серед партнерів по фінансових операціях. Внутрішнє страхування фінансових ризиків.

Зовнішнє страхування фінансових ризиків, його види, форми та оцінка ефективності.

Економічна сутність та класифікація фінансових криз підприємств. Сутність, завдання, принципи та основні етапи процесу антикризового фінансового управління підприємством. Діагностика фінансової кризи підприємства, її сутність та завдання. Система методів та показників експрес-діагностики фінансової кризи. Система фундаментальної діагностики фінансової кризи. Ідентифікація параметрів фінансової кризи при її настанні.

Система внутрішніх механізмів фінансової стабілізації підприємства (оперативний, тактичний, стратегічний), їх методи та інструменти.

Система зовнішніх механізмів фінансової стабілізації підприємства. Реструктуризація заборгованості підприємства, її основні форми та умови здійснення. Реорганізація підприємств, її основні форми та фінансові умови здійснення.

Розділ III. ФІНАНСИ

Історичні аспекти виникнення та розвитку фінансів. Необхідність фінансів, їх роль у ринковій економіці. Характерні ознаки фінансів, їх суспільне призначення. Об'єкти та суб'єкти фінансових відносин. Функції фінансів. Моделі фінансових відносин у суспільстві: поняття, види, характерні ознаки. Фінансові ресурси, їх суть, призначення та джерела формування.

Фінансова система, її сутність, засади та принципи побудови. Складові фінансової системи. Зміст, основні напрями та завдання фінансової політики. Фінансовий механізм: суть, складові елементи та роль у реалізації фінансової політики держави. Управління фінансами, його поняття, об'єкти, суб'єкти та елементи. Стратегічне та оперативне управління фінансами. Сутність, мета, завдання та методи фінансового планування. Фінансовий контроль, його зміст, необхідність, види та форми.

Державні доходи, їх економічне значення та джерела формування. Система державних доходів. Класифікація державних доходів. Методи мобілізації державних доходів. Зміст, форми прояву та рівень функціонування державних видатків. Принципи організації державних видатків. Система державних видатків та її складові. Класифікація державних видатків. Методи фінансування державних видатків.

Державні цільові фонди: сутність та класифікація. Фінансові ресурси державних цільових фондів, їх зміст, джерела формування та напрями використання. Суть, завдання та види соціальних цільових фондів.

Поняття, призначення та функції державного кредиту. Форми державного кредиту. Державний борг, його поняття, причини виникнення, наслідки зростання. Види та форми державного боргу. Зміст, мета та складові системи управління державним боргом. Методи управління державним боргом. Фінанси домогосподарств, їх зміст, значення та функції.

Фінансові ресурси домогосподарства, їх суть та призначення. Джерела формування та напрями використання фінансових ресурсів домогосподарств.

Фінансовий ринок як економічна категорія. Мета, завдання та функції фінансового ринку. Об'єкти та суб'єкти фінансового ринку. Класифікація фінансових ринків. Інструменти фінансового ринку, їх зміст, необхідність та види.

Економічна природа та функції страхування. Принципи страхування, їх сутність. Класифікація страхування, її наукове та практичне значення. Страховий ринок: поняття, основні учасники та чинники, що впливають на його стан, та інфраструктура.

Фінансова безпека держави, її суть, значимість та складові. Основні наслідки впливу різних видів загроз на фінансову безпеку держави. Індикатори, їх зміст, класифікація та роль у формуванні системи фінансової безпеки держави.

Міжнародні фінанси: поняття, функції, місце та роль у сучасній світовій економічній системі. Світова фінансова система, її суть, призначення, елементи та учасники. Світовий фінансовий ринок, його

призначення, характерні ознаки та функції. Мета створення та завдання міжнародних фінансових інституцій.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

До розділу I. Економіка підприємства

1. Бланк І.О. Управління фінансами підприємств : підручник / І.О. Бланк, Г.В. Ситник, В.С. Андрієць. – 2-ге вид., переробл. і доповн. – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2018. – 792 с.
2. Економіка підприємства : підручник / М. Г. Грещак [та ін.] ; заг. та наук. ред. Г.О. Швиданенко ; Державний вищий навчальний заклад "Київський національний економічний ун-т ім. Вадима Гетьмана". - Вид. 4-те, перероб. і доп. - К. : КНЕУ, 2009. - 816 с.
3. Економіка підприємства : підручник / І.О. Чаюн, Г.М. Богославець, Л.Л. Стасюк [та ін.] ; за заг. ред. Н.М. Ушакової. – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2005. – 569 с.
4. Фінанси підприємства : підручник / Л.О. Лігоненко, Н.М. Гуляєва, Н.А. Гринюк [та ін.]. – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2006. – 491 с.
5. Яркіна Н. М. Економіка підприємства : навч. посіб. / Н. М. Яркіна – Київ : Ліра-К, 2015. – 498 с.

До розділу II. Управління фінансами підприємств

1. Бланк І.О. Управління фінансами підприємств : підручник / І.О. Бланк, Г.В. Ситник, В.С. Андрієць. – 2-ге вид., переробл. і доповн. – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2018. – 792 с.
2. Бланк І.А. Основы финансового менеджмента. – Т. 1 / И.А. Бланк – К.: Эльга: Ника-Центр, 2011. -674 с.
3. Бланк І.А. Основы финансового менеджмента. – Т. 2 / И.А. Бланк – К.: Эльга: Ника-Центр, 2011. -674 с.
4. Джеймс К. Ван Хорн, Джон, М. Вахович, мл. Основы финансового менеджмента: Пер. с англ. — М.: ООО “И.Д. Вильямс”, 2010. – 1232 с.
5. Фінансовий менеджмент : підручник / [М. І. Крупка та ін.] ; за ред. д-ра екон. наук, проф. М. І. Крупки ; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. - Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. - 438 с.

До розділу III. Фінанси

1. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 р. № 2456-VI із подальшими змінами та доповненнями. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
2. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI із подальшими змінами та доповненнями. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
3. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг: Закон України від 12.07.2001 р. № 2664-III із подальшими

змінами та доповненнями. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.

4. Про цінні папери і фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 р. № 3480-IV із подальшими змінами та доповненнями. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
5. Фінанси (державні, корпоративні, міжнародні): підручник/ В.О. Онищенко [та ін.] - К. : Центр учбової літератури, 2016. – 600 с.
6. Фінанси України: навч. посіб / М.І. Карлін, О.А. [та ін.] – К.: Кондор, 2017. – 332 с.
7. Фінанси : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / О.І. Кремень, В.М. Кремень. - К. : Центр учбової літератури, 2012. - 412 с.
8. Лютий І.О. Фінанси: підручник / за ред. І.О. Лютого. – К.: Ліра-К, 2017. – 728 с.
9. Федосов В. М. Теорія фінансів: підручник/ за ред. В.М. Федосова. – К.: Знання, 2017. – 572 с.

КРИТЕРІЇ

оцінювання знань на вступному фаховому випробуванні для здобуття освітнього ступеня магістра

1. Загальні положення

Мета фахового випробування – оцінити відповідність знань, умінь та навичок згідно з вимогами програми вступного фахового випробування.

2. Структура екзаменаційного білета

Екзаменаційний білет з фахового випробування складається з 50-ти закритих тестових завдань.

3. Критерії оцінювання

- Рівень знань оцінюється за 200-баловою шкалою.
- Серед відповідей на тестове завдання вступнику слід обрати одну правильну.
 - Правильна відповідь на тестове завдання оцінюється у 4 бали, а неправильна – у 0 балів.
 - Особи, які отримали менше ніж 100 балів, до наступних випробувань не допускаються та участі у конкурсі не беруть.